

Драгана Типсаревић

СУСРЕТИ ПЛЕМЕНИТИХ НАМЕРА

Када сте годинама на челу библиотеке у Краљеву која у темељу сажима повлашћену географију – близину Свете Жиче а у називу име првог српског краља и писца, када на списку запослених имате имена која врхуне српском књижевношћу, када из ваше куће књига сваке године излепшају нове, са знаком *Повеље*, постајете свесни да сте дужни, најбоље што умете, да градите и сабирате, и онда када вам сабирци немају збира, да сваку неприлику схватате као голему прилику и подстицај да урадите највише што можете, ма којим аршинима то касније процењивано, јер Библиотека вам постаје једина могућа мера свега.

Већ сте привилеговани јер сте библиотекар – окружени уређеним пространством књига, највећим од свих створених светова, посредуете између појединца и свега сазнатљивог, нудите универзум у коме се човек очовечује. А ви сте свесни да сте стално на услузи другоме, ономе који се упутио у свет знања, а опет, за вас је стваран и онај други свет, у књигама чији јунаци траже читаоце, а читаоци неистражене пределе маште. Верујете да сте у земљи чуда – домаштани су готово километарски низови полица, а већ вас онај Алисин зец опомиње да ћете закаснити ако увелико нисте у матици информација друштва које се тамо упутило, а опет, упорно градите оно невидљиво а непроцењиво здање састављено од манифестација, догађања, програма, промоција, од уточишта за све који желе нешто ново да науче, да се сусретну, покажу и оплемене свој таленат.

Иако свој посао доживљавате као дело љубави, опет, стално сабирате, брижно загледани у сваки детаљ – јер једино тако може целина куће од књига да заблиста.

Као и у сваки лавиринт, у библиотеку се улази неосетно а из ње, као и из лавиринта, не можете никад више да изађете.

Јер књиге вам постану сапутник кроз читав живот. И онда када вам године одузимају многа уверења, када вам, временом, са те узвишице многе ствари остају само у фрагментима, дуго не успевате себе да убедите да има света и живота и изван библиотеке, мада то и није могуће доказати. Неке вредности које негујете, временом постају део вас и део самог постојања.

Кад одете из библиотеке, суочите се са тескобом, јер читање је, као и дисање, ваша насушна потреба и зато морате, иако нема праве замене, да за одступницу напуните кућу књигама, јер без полица које мисле, осећају, говоре, тумаче – не можете. И изнова осећате страх пред познатим пространством које ће вас повезати са светом. И даље вам остају прозори, да их отворате када и књиге, да има светлости, јер сваки прозор двоструко више вреди ако уз њега читате.

Драге колеге, и када осећате да је простор за књиге и библиотеке на маргини, у друштву које је често на мобу разградње сабрано, подсети-те се да је и маргина део књиге и да је, одатле, можда и јасније, могуће прочитати свеколики, често неразумни текст овога света и да се, баш ту, на маргини, записују суште ствари. Чувате и чините доступним оно што је бедем од заборава и пролазности, доказ о ходу кроз време, тапија нашег постојања.

Имате, у славној претходници и Јанка Шафарика, многоструко образованог слависту и романтика, управника Народне библиотеке Србије који је у уверењу *Да народ српски истреба на пољу душевном достојно своје величине и својих способности место да заузме* кренуо у оснивање кровне куће овог народа и културе и притом је зидао непроцењиво вредним рукописима и штампаном књигом.

Прикупљајући грађу за Друштво српске словесности која има историјску вредност, на путовању кроз Србију 1846. посетио је Жичу, један од најважнијих свеколикох српских симбола. Варош Карановац, кроз коју је прошао, тек је устројавана ударањем белега будућим улицама. Читаоницу град није имао. Уверени смо да је то приметио и да је његов сан стално растао, до ових наших дана, до библиотеке која је посебно, важно место у Краљеву, кућа свих кућа и што је најважније, део сна оних који долазе. Да је тако, потврђује Ђорђе, шестогодишњи полазник Књижевне радионице, који је на тему *Како замислиам Краљево 2030.* написао: У средини трг књига, на њему ооогромна библиотека, до ње улица знања, затим улица лепих речи и ја – гледам у свемир – свемир ту гледа у мене.

Машта детета сусрела је племениту намеру утемељивача чије име носи награда којом сам данас почаствована.

Изговорено 28. фебруара 2018. године у Народној библиотеци Србије, поводом уручења националне награде за библиотекарство „Јанко Шафарик”